

Munka-, baleset- és környezetvédelem

2024-25

Tóth Sándor
06-30-5766155
06-20-3194590
stoths5@gmail.com

A munkavédelem, és balesetvédelem fogalma:

A munkavédelem fogalma

- A szervezett munkavégzésre vonatkozó biztonsági és egészségügyi követelmények összessége, amelyet törvénykezési, szervezési, intézményi előírások rendszere támogat.

A baleset és a munkahelyi baleset fogalma:

- Baleset az emberi szervezetet ért olyan **egyszeri külső hatás**, amely a **sérült akaratától függetlenül**, hirtelen vagy aránylag rövid idő alatt következik be, és **sérülést, mérgezést vagy más (testi, lelki egészségkárosodást, ill. halált okoz.**
- **Munkabaleset** az a baleset, amely a munkavállalót a szervezett munkavégzés során vagy azzal összefüggésben éri, annak helyétől és időpontjától, valamint a munkavállaló (sérült) közrehatásának mértékétől függetlenül

Fogalmak

Munkahely:

- Minden olyan **szabad vagy zárt tér** ahol **munkavégzés céljából** vagy **azzal összefüggésben munkavállalók tartózkodnak.**
- Munkahelynek kell tekinteni a **mást nem foglalkoztató, a munkáját kizárólag személyesen végző egyéni vállalkozó munkavégzési helyét.**

Munkaképtelen:

- Az a munkavállaló, **aki balesettel vagy egészségkárosodással összefüggő és gyógykezelést igénylő állapota miatt munkát nem tud végezni,** függetlenül attól, hogy erre az időtartamra **táppénzben részesül vagy sem.**

Munkavállaló:

- A **szervezett munkavégzés keretében munkát végző személy**

Munkavédelmi képviselő:

- Olyan, a munkavállalók által választott személy, aki a **munkáltatóval való együttműködés során képviseli az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéssel összefüggő munkavállalói jogokat és érdekeket.**

Munkáltató:

- A **munkavállalót szervezett munkavégzés keretében foglalkoztató személy vagy vállalat.**

Szervezett munkavégzés:

- A **munkaviszonyban – ide nem értve a természetes személy munkáltató háztartásában egyszerűsített foglalkoztatás keretében történő munkavégzést – végzett munka,** valamint az **önkéntes tevékenység, és a munkáltató által szervezett (kezdeményezett, irányított vagy jóváhagyott) társadalmi munka.**

Veszélyes anyag:

- Minden **anyag vagy készítmény, amely fizikai, kémiai vagy biológiai hatása révén veszélyforrást képviselhet.**

Veszélyforrás:

- A munkavégzés során vagy azzal összefüggésben jelentkező minden olyan tényező, amely a **munkát végző vagy a munkavégzés hatókörében tartózkodó személyre veszélyt vagy ártalmat jelenthet.**

A Munkavédelmi törvény:

Célja,

Az Alkotmányban foglalt elvek alapján szabályozza az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés személyi, tárgyi és szervezeti feltételeit a szervezeten munkát végzők egészségének, munkavégző képességének megóvása és a munkakörülmények humanizálása érdekében, megelőzve ezzel a munkabaleseteket és a foglalkozással összefüggő megbetegedéseket.

A Munkavédelem fő területei:

1. A munkabiztonság

- **Célja** a balesetek megelőzése, a bekövetkezett balesetek vizsgálata, intézkedések a balesetek megismétlődése ellen..
- **Feladata** a veszélyforrások feltárása lehetséges kiküszöbölése vagy az ellene való felkészítés.

2. Munkaegészségügy

- a. Foglalkozás-egészségügy
- b. Munkahigiénia

Célja: a foglalkozás-egészségügyi megbetegedések megelőzése.

Tárgya: az ártalom meghatározása, csökkentése, megszüntetése.

A törvény szabályainak betartatásáért felelősök

A törvény részletes szabályait, a munkavédelem ágazati feladatait a tevékenység **szerint illetékes miniszterek által kiadott rendeletek, szabályzatok, szabványok tartalmazzák.**

A minisztériumok irányítása és a felügyelete alatt működő központi államigazgatási szervek:

A Nemzeti Munkaügyi Hivatal Munkavédelmi és Munkaügyi Igazgatósága (**NMH MMI**, korábbi Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelet - OMMF),

Az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat (**ÁNTSZ**) és

A Magyar Bányászati és Földtani Hivatal (**MBFH**, korábbi Magyar Bányászati Hivatal - MBH).

A munkavédelmi hatóság ellenőrzése kiterjed:

- **A munkáltatók és munkavállalók** egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéssel kapcsolatos feladatainak és kötelezettségeinek teljesítésére, ideértve a foglalkozás-egészségügyi szolgálatok munkavédelmi feladatainak megvalósítását is.
- **A munkahelyek létesítésére, a munkaeszközök üzemeltetésére, az alkalmazott technológiákra és anyagokra, valamint az egyéni védőeszközökre** vonatkozó követelmények érvényesítésére.
- A munkabalesetek, foglalkozási megbetegedések és fokozott expozíciós esetek kivizsgálására, bejelentésére, nyilvántartására, valamint megelőzésére tett intézkedésekre.
- **A munkavédelmi hatóság jogosult** az ellenőrzése során feltárt hiányosságok megszüntetése érdekében a **Munkavédelmi törvényben és külön jogszabályban meghatározott intézkedés és felelősségre vonás alkalmazására.**
- **A munkavédelmi hatóság munkavédelmi bírságot alkalmaz** az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó követelmények teljesítését elmulasztó, és ezzel **a munkavállaló életét, testi épségét vagy egészségét súlyosan veszélyeztető munkáltatóval szemben.**

A munkavédelmi jogszabályok megsértése

A munkavédelmi **szabályok és előírások betartása és betartatása fegyelmi, szabálysértési, büntetőjogi felelősségre vonás terhe mellett minden munkavállalóra nézve kötelező!**

A munkavédelmi **szabályok megszegése** esetén a munkavégzéstől való **eltiltás** mellett egyidejűleg **fegyelmi, szabálysértési** eljárást is lehet a **munkavállaló ellen indítani.**

A balesetek bejelentése, kivizsgálása terén a **mulasztást elkövető** pedig a **munkajogi szabályok szerint felel.**

Munkavédelmi érdekképviselet, érdekegyeztetés

A **munkavállalók** érdekeik képviseletére jogosultak **maguk közül képviselőt választani:**

- ha a foglalkoztatottak **létszáma a 10 főt, ill.**
- a döntően nem fizikai jellegű tevékenység esetén a **20 főt meghaladja**

A **munkavédelmi képviselő** jogosult meggyőződni a **biztonságos munkavégzés követelményeinek érvényesüléséről, különösen:**

- a munkahelyek, munkaeszközök és egyéni **védőeszközök biztonságos állapotáról,**
- a balesetek **megelőzésére tett intézkedésekről,**
- a munkavállalók **munkavédelmi felkészítéséről.**

A munkáltató kötelezettsége:

A munkavállaló két legfontosabb kötelezettsége a munkaviszony fennállása alatt

➤ **A munkavégzés**, és az, hogy

➤ **A munkaidő alatt, munkára képes állapotban, mindvégig a munkáltató rendelkezésére álljon**

A munkaviszonyok **főszabály** szerint **teljes munkaidőre létesülnek**, ami azt jelenti, hogy **napi 8, heti 40 óra** a törvényes teljes munkaidő (**rendes munkaidő**).

- **Foglalkoztatási kötelezettsége szerződéses jogviszony keretében**
- **Egészséges, biztonságos munkafeltételek megteremtése**
- **Szervezett munka, hogy a munkavállaló teljesíteni tudjon**
- **A veszélyek elkerülése**
- **Munkavégzéshez szükséges tájékoztatás, irányítás**
- **Szakismeret fejlesztéséhez, növeléséhez fűződő kötelezettség, a munkavégzéshez szükséges ismeretek megszerzésének biztosítása**
- **A munkát úgy megszervezni, hogy a munkavállaló a munkaviszonyból eredő jogait gyakorolni, kötelezettségeit teljesíteni tudja**
- **A munkavállaló számára a munkavégzéshez szükséges tájékoztatást és irányítást megadni**
- **Fogyatékossgal élő személy foglalkoztatása során gondoskodni az ésszerű alkalmazkodás feltételeinek biztosításáról.**
- **Ingyenesen biztosítani a munkavállaló alkalmassági vizsgálatát,**
- **A munkáltató köteles a munkavállaló számára a munkaviszonyra vonatkozó szabályokban, illetve a munkaszerződésben foglaltaknak megfelelően munkabért fizetni.**
- **Munkabaleset, foglalkozási megbetegedés esetén eljárni**

A munkavállaló kötelezettségei:

A munkavállaló két legfontosabb kötelezettsége a munkaviszony fennállása alatt

- **A munkavégzés, és az, hogy**
- **A munkaidő alatt, munkára képes állapotban, mindvégig a munkáltató rendelkezésére álljon**
- **Munkaképes állapotban (józanul, kipihenten és egészségesen) megjelenni**

A munkavállaló csak a biztonságos munkavégzésre alkalmas állapotban (józanul, kipihelve, egészségesen), a munkavédelemre vonatkozó szabályok, utasítások megtartásával, a munkavédelmi oktatásnak megfelelően **végezhet munkát.**

A munkavállaló köteles munkatársaival együttműködni, és munkáját úgy végezni, hogy ez saját vagy más egészségét és testi épségét ne veszélyeztesse.

Így különösen köteles:

- **A rendelkezésére bocsátott munkaeszköz biztonságos állapotáról a tőle elvárható módon meggyőződni, azt rendeltetésének megfelelően és a munkáltató utasítása szerint használni, a számára meghatározott karbantartási feladatokat elvégezni;**
- **Az egyéni védőeszközt rendeltetésének megfelelően használni és a tőle elvárható tisztításáról gondoskodni.**
- **Az munkavégzéshez az egészséget és a testi épséget nem veszélyeztető ruházatot viselni.**
- **Munkaterületén a fegyelmet, a rendet és a tisztaságot megtartani;**
- **A munkája biztonságos elvégzéséhez szükséges ismereteket elsajátítani és azokat a munkavégzés során alkalmazni;**
- **A részére előírt orvosi - meghatározott körben pályaalakmassági - vizsgálaton részt venni;**
- **A veszélyt jelentő rendellenességről, üzemzavarról a munkáltatót azonnal tájékoztatni, a rendellenességet, üzemzavart tőle elvárhatóan megszüntetni, vagy erre intézkedést kérni a felettesétől;**
- **Rendellenességet, veszélyhelyzetet, balesetet, rosszullétet haladéktalanul jelenteni**
- **Együttműködés a munkatársakkal.**

A munkavállaló jogai

A munkavállaló jogosult megkövetelni a munkáltatójától

- Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételeit, a veszélyes tevékenységhez a munkavédelemre vonatkozó szabályokban előírt védőintézkedések megvalósítását;
- Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéshez szükséges ismeretek rendelkezésére bocsátását, a betanuláshoz való lehetőség biztosítását;
- A munkavégzéshez munkavédelmi szempontból szükséges felszerelések, munka- és védőeszközök, az előírt védőital, valamint tisztálkodó szerek és tisztálkodási lehetőség biztosítását.

A munkavállaló jogosult megtagadni a munkavégzést,

- Ha azzal életét, egészségét vagy testi épségét közvetlenül és súlyosan veszélyeztetné.
- Ha a munkáltató utasításának teljesítésével másokat veszélyeztetne közvetlenül és súlyosan, a teljesítését meg kell tagadnia.
- Az (1) bekezdésben meghatározott veszélyeztetésnek minősül különösen a szükséges biztonsági berendezések, az egyéni védőeszközök működő képtelensége, illetve hiánya.
- Kiemelten kezelendő a magzatvédelem már a terhesség kezdeti szakaszától.

A munkáltatók kötelességei és jogai a munkavédelemben

A veszélyek elkerülése;

A nem elkerülhető veszélyek értékelése;

A veszélyek keletkezési helyükön való leküzdése;

A műszaki fejlődés eredményeinek alkalmazása

A munkavállalók ellátása megfelelő utasításokkal.

Egységes és átfogó stratégia kialakítása, amely kiterjed a munkafolyamatokra, a munkaszervezésre és a munkakörnyezeti tényezőkre;

Rendszeresen meggyőződni arról, hogy a munkavállalók ismerik, illetve megtartják a rájuk vonatkozó előírásokat.

Gondoskodni a megfelelő védőeszközökről és azok pótlásáról.

Az egyéni védőeszközre jogosultak belső rendjét írásban meghatározni.

A munkabaleseteket és a foglalkozási megbetegedéseket bejelenteni, kivizsgálni, nyilván-tartani.

A kollektív műszaki védelem elsőbbsége az egyéni védelemhez képest

A munkavégzés személyi feltételei

A munkavállaló csak olyan munkára és akkor alkalmazható, ha:

- **Annak** ellátásához megfelelő élettani adottságokkal rendelkezik, egészségi alkalmaság
- **Szakmai** ismeretek, készség, jártasság, a munkavállaló rendelkezik az egészséget nem veszélyeztető, és a biztonságos munkavégzéshez szükséges szakmai ismeretekkel, készséggel, és jártassággal.
- **Megbízás** az adott munkavégzésre.
- **Foglalkoztatása** az egészségét, testi épségét, illetőleg a fiatalkorú egészséges fejlődését nem befolyásolja
- **Foglalkoztatása** az utódaira veszélyt nem jelent
- **Mások** egészségét, testi épségét nem veszélyezteti és munkára (külön jogszabályokban meghatározottak szerint) alkalmasnak bizonyult
- **Rendelkezik** biztonságos munkavégzéshez szükséges ismeretekkel, képességgel és jártassággal
- **Munkavédelmi** oktatáson részt vegyen, elsajátította, és azt alkalmazza.

Munkavállalók részére biztosított tárgyi feltételek

A munkáltatónak biztosítani kell a munkavállaló felé:

- 1) Megfelelő mennyiségű és minőségű **ivóvizet**.
- 2) **Öltözködési**, tisztálkodási, egészségügyi, étkezési, pihenési és melegedési lehetőséget.
- 3) **Rendet, tisztaságot**, a keletkező hulladék, szennyvíz kezelését oly módon, hogy veszélyt vagy **egészségi ártalmat ne okozzon és a környezetet ne károsítsa**.
- 4) Biztonságos munkavégzéshez szükséges **mozgásteret**
- 5) A munkavégzés jellegének megfelelő természetes és **mesterséges megvilágítást**
- 6) **A zajhatások, a rezgések, a por és vegyi anyagok, vmegfelelő szerkezetű és szilárdságú, amelyben megfelelő belmagasságot, légtérfogatot, mozgásteret, közlekedési útvonalakat alakítottak ki**, valamint a sugárzások határértéken belüli tartását.
- 7) Elegendő mennyiségű és minőségű **levegőt és klímát**.
- 8) Munkavállalók időjárás elleni védelmét, a melegedés lehetőségét, jogszabály által előírt esetekben **a védőitalt**.
- 9) **A pihenőhelyiség** alapterületének **legalább 6 m²** -nek kell lennie, (az alapterületet úgy kell meghatározni, hogy a várhatóan egyidejűleg ott tartózkodó több személy esetén is legalább 1 m² /fő álljon rendelkezésre
- 10) Az öltözőket a nők és a férfiak részére el kell választani, illetve elkülönített használatukat biztosítani kell.
- 11) **Kijáratok, vészkijáratok** biztonságossága
- 12) Biztonságos munkaeszközök biztosítása.
- 13) Az egyéni védőeszközök biztosítása
- 14) Gépekhez, berendezésekhez üzemeltetési dokumentáció a kezelő által anyanyelvi szinten értett nyelven (általában és elsősorban magyarul).

A munkáltatónak biztosítani kell a munkavállaló felé:

- WC,
- Kézmosó,
- Melegedő,
- Öltöző,
- Pihenő,
- Tisztálkodási lehetőség,
- Ivó víz,
- Légcsere,
- Mozgástér,
- Világítás.

Egészségi alkalmasság

A munkaköri alkalmassági véleményben meg kell határozni, hogy a vizsgált személy az adott munkakörre **alkalmas, ideiglenesen nem alkalmas, vagy nem alkalmas.**

A munkavállaló **csak akkor alkalmazható**, ha a foglalkoztatni kívánt munkakörben történő munkavégzésre az **orvosi vizsgálat** során **alkalmasnak minősítették.**

A munkaköri alkalmassági vizsgálat során a **vizsgálatot végző orvos azt állapítja meg, hogy egy meghatározott munkakörben és munkahelyen végzett tevékenység által okozott megterhelés a vizsgált személy számára milyen igénybevételt jelent és a vizsgált személy annak képes-e megfelelni.**

A munkáltató:

- **Írásban** köteles meghatározni a munkaköri alkalmassági vizsgálatok rendjét, valamint a vizsgálatokkal kapcsolatos feladatait.
- **Köteles** a munkavállalót **a munkába lépés, a munkahely, a munkakör meg-változtatása** előtt az **előzetes, az időszakos, a soron kívüli, illetőleg a záró-vizsgálatra kötelezett munkavállalót vizsgálatra küldeni**
- **Köteles** az **alkalmasságot vizsgáló és véleményező szerv** kérésére mindazokat a munkaköri és **munkahelyi adatokat közölni, amelyeket a véleményezéshez szükségesnek tart, illetve amit a véleményező kér.**
- Az egészségügyi szerv a tudomására jutott nem egészségügyi **adatokat nem hozhatja nyilvánosságra,**
- **Köteles** a munkaköri alkalmasságot elbíráló szerv részére biztosítani a helyszínen történő tájékozódást a munkahelyi körülményekről,

A munkavállalót a munkavégzéstől el kell tiltani, ha:

- **Alkohol, kábítószer hatása alatt áll;**
- **Saját hibájából, figyelmeztetés ellenére nem vesz részt a munkavédelmi oktatáson, és ha az oktatási anyagot nem megfelelő szinten sajátította el;**
- **Nem vesz részt az előírt egészségügyi alkalmassági vizsgálaton;**
- **Védőberendezés szándékos kiiktatásával végez munkát;**
- **A számára biztosított egyéni védőeszközt figyelmeztetés ellenére sem használja;**
- **A tevékenység végzéséhez szükséges szakmai ismeretekkel vagy végzettséggel nem rendelkezik.**

A munkavédelmi oktatás célja és feladata

Hogy a **munkavállaló elsajátítsa és alkalmazni tudja az elméleti és gyakorlati ismereteket**, amelyek lehetővé teszik, hogy **munkáját egészségét nem veszélyeztető módon, biztonságosan végezze.**

Feladata:

továbbá megismertetni a munkavállalót a munkavédelemmel kapcsolatos jogaival és kötelezettségeivel.

A munkáltató mindeztek érdekében köteles a munkavállalót munkavédelmi oktatásban részesíteni:

- 1) munkába állásakor,**
- 2) munkahely vagy munkakör megváltozásakor,**
- 3) valamint az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek változásakor,
- 4) munkaeszköz átalakításakor vagy új munkaeszköz üzembe helyezésekor, illetve hosszú ideig nem használt gépberendezés ismételt üzembe helyezése előtt,**
- 5) új technológia bevezetésekor,**
- 6) ha a munkaterületen történt **súlyos foglalkozási balesetet követően.**
- 7) ha a **foglalkozási megbetegedések száma megnőtt**

Munkavédelmi oktatás

- **Előzetes** - új munkavállaló munkába állása előtt
- **Ismétlődő** - évente egyszeri
- **Rendkívüli** - új gépek, berendezések, technológiák, munkaeszközök, munkamódszerek bevezetésekor

A baleset fogalma munkavédelmi szempontból:

A. Baleset: az emberi szervezetet ért olyan egyszeri külső hatás, amely a sérült akaratától függetlenül, hirtelen vagy aránylag rövid idő alatt következik be és sérülést, mérgezést vagy más (testi, lelki) egészségkárosodást, illetőleg halált okoz.

Értelmezése:

- **Egyszeri hatás:** ha ismétlődő hatások összegződnek, az általában nem baleset, hanem foglalkozási megbetegedés
- **Külső hatás:** ha a sérült szervezete okozza, az nem baleset, hanem betegség
- **Sérült akaratától függetlenül:** öncsonkítás nem tartozik ide, de ha valaki megveri, az igen
- **Sérülés, mérgezés okozása:** ha nem történik meg, akkor veszélyeztetésről beszélünk.

Munkabaleset fogalma:

Munkabaleset: az a baleset, amely a **munkavállalót a szervezett munkavégzés során** vagy azzal összefüggésben **éri**, annak **helyétől és időpontjától** és a munkavállaló (sérült) közrehatásának **mértékétől függetlenül**.

A **munkavégzéssel** összefüggésben **következik be a baleset**, ha a munkavállalót a **foglalkozás körében végzett munkához kapcsolódó közlekedés, anyagvételezés, anyagmozgatás, tisztálkodás, szervezett üzemi étkeztetés**, foglalkozás-egészségügyi szolgáltatás és a munkáltató által nyújtott egyéb szolgáltatás stb. **igénybevétele során éri**.

Továbbá, a **kiküldetés során elszenvedett baleset**, ha a bekövetkezése a munkaviszonyból eredő kötelezettség teljesítése közben történt;

Valamint, a **sérült lakásáról** (szállásáról) a **munkahelyére illetve a munkahelyéről a lakására** (szállására) **menet közben történő sérüléskor**, de kizárólag csak akkor, ha a munkáltató **saját vagy bérelt járművével történik**.

A sérült, illetőleg a balesetet észlelő személy **köteles a balesetet, a munkát közvetlenül irányító személynek haladéktalanul jelenteni**.

Minden tudomására jutott munkabalesetet a munkabaleseti naplóban rögzítenie kell, az alábbiak szerint:

- A sérült és a tanúk személyes adatait,
- A sérülés időpontját és helyszínét,
- A sérülés pontos jellegét,
- Az esemény pontos és részletes leírását,
- A sérült ellátására tett intézkedést.

A baleset tanulságait a munkatársakkal ismertetnie kell.

Tanú az lehet, aki látta az eseményt, vagy olyan információ birtokában van, ami lényeges a baleset okának megállapításakor.

Teendő munkahelyi baleset esetén

Szervezze meg az elsősegélynyújtást!

- legfontosabb feladat az **elsősegélynyújtás**
- az **orvos**, vagy **mentő hívása**

Biztosítsa a helyszínt!

- Baleset helyszíne változatlan maradjon, ez ahhoz szükséges, hogy meg lehessen állapítani a baleset okait.
- Súlyos balesetnél ez különösen fontos!

Döntse el, hogy baleset-e, ami történt!

- Egyszeri hatás:** ha **ismétlődő** hatások összegződnek (mint pl. a **zajterhelésnél**), az általában **nem baleset**, hanem **foglalkozási megbetegedés**.
- Külső hatás:** ha a balesetet nem külső hatás, hanem a sérült betegsége okozza, az nem baleset, még ha ez külső sérülést is okoz (pl. rosszullét miatt elesik).
- Sérült akaratától függetlenül:** az öncsonkítás, öngyilkosság nem ilyen, de ha valaki megveri a munkahelyen, az már (munka)baleset.
- Sérülés, mérgezés, egészségkárosodás, halál okozása:** ha nem történik meg, akkor nem balestről, hanem veszélyeztetésről beszélünk, amit bizonyos esetekben szintén ki kell vizsgálni azért, hogy megelőzzük a következő balesetet.

Munka- vagy üzemi balesettel állunk szemben

- Ha felmerül a gyanú, hogy a sérült alkoholt fogyasztott, célszerű az ittasság vizsgálat elvégzése

Döntse el, hogy a munkahelyi baleset súlyos-e vagy sem!

- Balesettel összefüggésben **életét vesztette**, valamely érzékszerv, érzékelőképeség, egészségkárosodást, **súlyos** csonkulást, hüvelykujj vagy kéz, láb két vagy több ujjá nagyobb részének elvesztését, beszélőképeség elvesztését vagy feltűnő eltorzulást, bénulást, illetőleg elmezavart áll fenn stb.

Teendők baleset esetén:

- A balesetet észlelő és/vagy, arról tudomást szerző személy köteles kijelölt **elsősegélynyújtó személyt azonnal értesíteni.**
- A baleset helyszínén jelenlévő személyeknek szükség esetén az **elsősegélynyújtásban közre kell működniük.**
- Az elsősegélynyújtó személy megállapításától függően a **mentőket értesíteni kell.**
- **Mentők hívószáma: 112**
- A balesetet észlelő és/vagy, arról tudomást szerző személynek a balesetet, a **munkát közvetlenül irányító vezetőnek jelenteni kell.**
- A munkahelyi vezető szükség esetén köteles intézkedni a **sérült ellátásáról, gondoskodni a baleseti helyszín megőrzéséről a vizsgálatot végzők megérkezéséig.**
- A balesetet észlelő és/vagy, arról tudomást szerző személy köteles a balesetről készült **jegyzőkönyv kitöltésében közreműködni.**

Súlyos munkabalesetnek tekinthető ami:

- a) **A sérült halálát** (halálos munkabaleset az a baleset is, amelynek bekövetkezésétől számított egy éven belül a sérült orvosi szakvélemény szerint a balesettel összefüggésben életét vesztette), magzata vagy újszülöttje halálát, önálló életvezetését gátló maradandó károsodását;
- b) **Valamely érzékszerv** (vagy érzékelő képesség) és a reprodukciós képesség elvesztését, illetve **jelentős mértékű károsodását okozta;**
- c) Orvosi vélemény szerint **életveszélyes sérülést, egészségkárosodást;**
- d) **Súlyos csonkulást**, hüvelykujj vagy kéz, láb két vagy több ujjá nagyobb részének elvesztését (továbbá ennél súlyosabb esetek);
- e) **Beszélőképesség elvesztését** vagy feltűnő eltorzulást, bénulást, illetőleg **elmezavart okozott.**

Az elsősegélynyújtás általános szabályai

- 1) Őrizzük meg nyugalmunkat, fellépésünk legyen határozott.
- 2) Intézkedjünk segélykérésről
- 3) Tudjuk meg mi történt
- 4) Cselekedjünk gyorsan, a sérültet óvjuk a további veszélytől.
- 5) Biztosítsuk a sérült számára a megfelelő testhelyzetet.
- 6) Csak a legszükségesebb beavatkozást nyújtunk.
- 7) Lehetőleg a mentőláda tartalmát használjuk.
- 8) Ügyeljünk a sokk minden jelére.
- 9) Bánjunk emberséggel a sérülttel.
- 10) A baleset helyszínét ne változtassuk meg.
- 11) Mindig készítsünk feljegyzést az elsősegélynyújtásról.
- 12) Mindig meg kell mondani mi történt, hány sérült van, és a sérülések milyen mértékűek.
- 13) Elsősegélynyújtást követően juttassuk a sérültet orvoshoz.
- 14) Mentő megérkezéséig a helyszínen kell maradni.

Veszélyforrások a munkavégzés során

Veszélyforrás a munkavégzés során vagy azzal összefüggésben jelentkező minden olyan dolog, amely a munkát végző vagy a **munkavégzés hatókörében tartózkodó személyre veszélyt vagy ártalmat jelenthet.**

1. Fizikai veszélyforrások közül a leggyakoribbak:

- a munkaeszközök (pl. **szerszámok**), a szállító-, **anyagmozgató eszközök** (pl. targonca, daru) mozgása, ill. a termékek és az **anyagok mozgása** (pl. daruról leszakadó teher);
- a **szerkezetek egyensúlyának megbomlása** (pl. anyag, termék lerakása, leemelése miatt megbillenő tartó, rosszul támasztott létra);
- **csúszós felületek** (pl. olajos padló);
- **éles, sorjás**, egyenetlen felületek, szélek és sarkok;
- a **tárgyak hőmérséklete** (pl. izzó kovácsdarab, edzéshez használatos szárazjég); - magasság, mélység (pl. leeshetünk vagy a fejünkre hullhat valami);
- a levegő nyomása (pl. keszonban), hőmérséklete, áramlása (pl. huzatos munkahely);
- a **zaj és a rezgés**, nem megfelelő világítás, az **áramütés** veszélye, a **poros levegő**.
- elektrosztatikus feltöltődés,

2. A veszélyes anyag többek között lehet:

- veszélyes anyagok (belélegzése, lenyelése, bőrön át való felszívódása),
- gyúlékony, robbanó, mérgező, maró (pl. sav, lúg), fertőző rákkeltő mutagén anyagok.
- nem megfelelő munkahelyi klíma (hőmérséklet, páratartalom, légmozgás),
- egyéb, egészségre káros anyag (pl. sugárzó).

3. A biológiai veszélyforrások közül a legfontosabbak:

- mikroorganizmusok és anyagcseretermékük (pl. baktériumok, gombák);
- makroorganizmusok (növények, állatok);

4. Fiziológiai, idegrendszeri és pszichés igénybevételek

- monoton, egyedül, vagy elszigetelten, túl intenzíven, nagy koncentrációt végzett munka.
- emberi kapcsolati tényezők (kiszolgáltatottság, passzív dohányzás, szexuális zaklatás, stressz, rosszindulat)
- éjszakai munka
- Személyes fenyegetés, támadás erőszak.

5. Egyéb tényezők

- oktatás hiánya vagy nem megfelelő végrehajtása,
- üzemeltetési dokumentáció hiánya vagy hiányossága,
- egészségügyi vizsgálat hiánya,
- műszaki tartalmú időszakos felülvizsgálat hiánya vagy hiányossága,
- elsősegélynyújtás hiányossága.

A munkavédelemi eszközök

Védőeszközök, felszerelések, műszaki eszközök, megoldások és a munkahelyhez szükséges higiénés eszközök

Ide tartoznak azok a technikai, foglalkozás-egészségügyi eszközök, eljárások, intézkedések, amelyeknek a feladata a munkabalesetek, foglalkozási megbetegedések megelőzése.

A védőeszközökről, -felszerelésekről a munkaadónak kell gondoskodnia, a munkavállaló pedig köteles annak szakszerű hordására, karbantartására, megfelelő állapotban tartására, tisztántartására.

A munkaadó gondoskodik a meghibásodott eszközök javításáról, szükség szerinti cseréjéről.

Egyéni, személyi védőeszköz fogalma:

- Minden olyan berendezés és eszköz, amely egy személy által viselhető, illetve hordható, és amely ezt a személyt **egy vagy több olyan veszélytől óvja meg, amely a személy egészségét, vagy biztonságát veszélyezteti.**
- Az **egyéni védőeszköz megakadályozza, vagy csökkenti a veszélyes és/vagy ártalmas tényezők hatását és a védelem csak a használóra terjed ki.**
- **A védőeszköznek kihordási ideje nincs.** (A kihordási idő a védőeszközök esetében nem használt fogalom.)
- A védőeszközt **haladéktalanul cserélni kell használhatatlanná válása, illetve teljesítményének gyors és szembetűnő megváltozása esetén.**
- A védőeszköz tájékoztatójával a **munkáltatónak rendelkeznie kell, és azt a munkavállaló rendelkezésére kell bocsátania.**

Védőeszközök csoportosítása:

Fejvédő:

- sisakok
- mechanikai sérülések, hő védelem

Arcvédő:

- pajzsok, kámszák, rostélyok mechanikai sérülések, fény, szikra elleni és hő védelem

Szemvédő:

- védőszemüvegek
- mechanikai sérülések, fény, szikra elleni és hő védelem

Hallásvédő:

- fül dugók, fültokok („fülesek”) zajártalom, halláskárosodás ellen

Kézvédő:

- védőkesztyűk
- mechanikai sérülések, savak-lúgok, olajok, hő védelem

Lábbvédő:

- csizmák, bakancsok, kötények
- mechanikai sérülések, savak-lúgok, olajok, hő védelem

Leesés ellen védő: -

- kötelek, hevederek, mászó övek, karabinerek

Légzésvédő:

- maszkok, gázálcok, légzőkészülékek
- a légutak és a tüdő védelme

Teljes testfelületet védő:

- kezeslábasok, tűzoltó védőruhák, gáz tömör védőruhák, hő védő ruhák
- mechanikai sérülések, savak- lúgok, olajok, mérgezés, hő védelem

Légzést védő eszköz

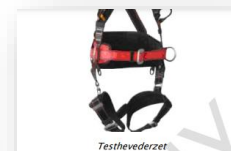
Védősisak arc- és szemvédővel

Munkacipők

Fülvédők

Testhevederzet

Zuhanásgátló

Testheveder használata kötelező

Munkahelyzet beállító deréköv

Általános munkavédelmi követelmények

- **Meggyőződni az általa használt, kezelt védőfelszerelések, szerszámok, gépek, berendezések biztonságos állapotáról;**
- **Szemrevételezéssel és működés próbával** ellenőrizni a védőberendezések (reteszkapcsolók, vészleállítók stb.), Jelzőberendezések működőképességét;
- Ellenőrizni a **nyitható és fix védőburkolatok meglétét, épségét, védőképességét;**
- **Ellenőrizni az energiaellátó egységek** (tömlők, villamos kábelek, stb.) tömítettségét, szigetelésének épségét, megfelelő, biztonságos állapotát;
- **Rendellenesség esetén a munkahelyi, építés vezető azonnal értesíteni a tapasztalt hiányosságról.**
- **A munkavállaló nem kapcsolhatja ki, nem távolíthatja el és nem alakíthatja át a biztonsági berendezéseket, védőberendezéseket.**

Speciális munkavédelmi rendelkezések

- **Munkavégzés** vagy egyéb célból **székre, fotelre, asztalra felállni tilos!**
- **Sérült, törött, csorba üveg** edény **használni szigorúan tilos!**
- **Öngyújtót használni tilos a hegesztő-**, a forrasztóláng, a bunsen égő vagy a gáztűzhely **lángjának meggyújtásához!**
- **Hegesztői munkát** csak **szakvizsgázott**, érvényes tűzvédelmi szakvizsga bizonyítvánnyal rendelkező személyek **végezhetnek.**
- **Csúszásveszély** kiküszöbölése végett a kiömlött, kifröccsent folyadékot, vegyi anyagot, stb. A tűz- és környezetvédelmi **szabályok betartásával** kell megszüntetni.
- **Csúszásveszély** kiküszöbölése végett a padlózat felmosását úgy kell elvégezni, hogy mindig maradjon száraz felület a biztonságos közlekedésre, és **kihelyezett táblával** erre fel kell hívni a figyelmet.
- A gépek, berendezések, műszerek **lezárt szerelvényeit TILOS felbontani**, meglazítani, kapcsolófedeleket levenni, a berendezésekbe benyúlni, villamos vezetéket ki- vagy bekötni, biztosítókat cserélni. Azt csak **villanyszerelő szakember végezheti.**
- A **kéziszerszámok** műszaki és biztonsági állapotának rendszeres **napi ellenőrzése a dolgozó feladata.**
- **Hibás kéziszerszámot kiadni és vele munkát végezni tilos!**
- A hibás kéziszerszámot megjelölve, elkülönítve kell tárolni, és cseréjéről, selejtezéséről a szervezeti egység köteles gondoskodni.
- A **kül- és beltéri közlekedési utakat eltorlaszolni**, azon anyagot, eszközt tárolni még ideiglenesen is tilos!
- A **kijáratokat és vészkijáratokat**, a kijelölt menekülési utakat mindig szabadon kell tartani, eltorlaszolni még ideiglenesen is tilos!
- A **gyalogosok a kiépített járdán**, ennek hiányában gépjárműforgalom eseté n az út menetirány szerinti bal oldalán, lehúzódva kötelesek közlekedni.
- **Fiatalkorúak, terhes, nemrégén szült**, anyatejet adó nők, szoptató anyák és idősödők **csak olyan munkakörben foglalkoztathatók**, amely rájuk és **utódaikra nézve veszélyt nem jelentenek.**
- A nők a szükséges korlátozó intézkedés meghozatala érdekében terhességükről mielőbb értesítsék a munkahelyi vezetőjüket.
- **Az munka területén csak a kijelölt helyeken szabad dohányozni!**
- A **veszélyes hulladékokat elkülönítve** kell gyűjteni az erre rendszeresített és megfelelően feliratozott gyűjtő edényzetben.

Általános munkavédelmi előírások.

- A munkavédelem olyan **előírások és intézkedések rendszere**, amelyek célja a **biztonságos munkavégzés feltételeinek megteremtése, a munkavállaló egészségének és munkaképességének megóvása a munkavégzés során**
- A munkavédelem, a szabályok betartása, a balesetek megelőzése a munkavégzés során a szakszerű munkavégzés mellett, a legfontosabb feladat.
- A munkáltatónak a kockázatokkal szemben védelmet nyújtó egyéni védőeszközzel kell ellátni a munkavállalókat, és annak használatukat meg kell követelni.
- Az egyéni védőeszközöknek nincs kihordási idejük, tisztításuk, karbantartásuk a munkáltató feladata, pénzben megváltani nem lehet. Az egyéni védőeszközt személyre szólóan kell kiadni a munkavállaló részére.
- A munkafegyelem betartása, körütekintő, gondos munkavégzés
- A munkavédelmi szabályok megismertetése, munkavédelmi oktatás, tájékoztatás
- **Munkát végezni, csak munkára alkalmas állapotban, megfelelő munkaruházatban, cipőben szabad.**
- **Használjon mindig olyan egyéni védőeszközt, (védősisak, védőálarc, védőszemüveg, védőkesztyű, védőlábbeli), amilyent a mozgatandó anyag tulajdonságai (fizikai, kémiai, stb.) szükségessé tesznek.**
- A szerszámokat munkavégzés előtt ellenőrizni kell.
- **Törött, sérült szerszámmal munkát végezni tilos.**
- A munkavédelmi szabályok megismertetése, **egészségi alkalmasság** (időszakos orvosi vizsgálat), munkavédelmi oktatás, tájékoztatás, megbízás az adott munka végzésére,
- **Munkaterületre alkoholt, kábítószer vagy tudatmódosító szert bevinni, illetve e szerek hatása alatt ott munkát végezni szigorúan TILOS!**
- Mindig gondoskodni kell a munkavégzéshez **szükséges zárt ruháról, védőkesztyűről, gázmaszkról, stb.**
- **Elektromos hallózzatok.** munka megkezdése előtt mindig ellenőrizzük az elektromos hálózat védőberendezéseit.
- A felületekre felvitt anyagok nedvesek,, vezetik az elektromosságot, áramütést okozhatnak.
- A szabadon lévő vezeték mindig közvetlen élet veszélyt jelent.

- Munka közben ajánlatos a **hálózatot áramtalanítani..**
- Komoly veszélyforrást jelent az is, ha a **védőkapcsolók nem védenek megfelelően, a zárlati áram ellen, vagy nem működnek.**
- **A sérült kapcsolók, vezetékek, dugaszoló aljzatok, elosztók, vagy más elektromos berendezések érintése áramütéssel járhat.**
- **A légvezetékek közvetlen közelében csak akkor szabad festő munkát végezni, ha a vezetéket feszültség mentesítették.**
- Az elektromos **berendezések üzembe helyezése, létesítése, karbantartása, javítása mindig a villanyszerelő dolga.**
- **Illatéktelenül ne nyúljunk a az elektromos hálózathoz.**
- A gépi **berendezések üzembe helyezésénél ügyelni kell arra, hogy ne legyen túlterhelve.**
- **Az elektromos kábeleket csak szabályos hosszabbítóval szabad toldani!**
- **A csatlakozókat ne a zsinórnál húzva tépjük ki a konnektorból.**
- **A kábeleket úgy helyezzük el, hogy ne járassunk át rajtuk, és ne lehessen őket össze nyomni, vagy beszorítani.**
- **A festékszóró használatánál kötelező a védőszemüveg, a porvédő állarc használata**
- **A maró folyadékok oldószerek használatakor, festékek keverésénél, nagyobb felület csiszolásánál feltétlenül húzzunk védőkesztyűt.**
- **A hibás, elektromos árammal működő eszközöket azonnal ki kell vonni a használatból, valamint az ilyen gépeket, jó látható helyre ki kell helyezni a hibás felíratott**
- **Rövid zárlat esetén először ki kell javítani a hibát, vagy el kell távolítani a hibás berendezést. Csak azután helyezhetjük újra áram alá a hálózatot.**
- **Tűz-, és robbanás veszélyek is folyamatosan számolni kell a munkavégzésnél.**
- **A munkavégzés közvetlen közelében tűzoltásra alkalmas tűzoltó készüléket kell elhelyezni.**
- **A növényi eredetű kötőanyagok, a gyanták, és a lakkok, az oldó-, és hígító szerek könnyen gyulladnak, illetve levegővel alkotott keverékkel robbanás veszélyesek.**
- **Festés, mázolás közben be kell tartani a folyékony festékekre vonatkozó előírásokat.**
- **Tilos a dohányzás és nyílt láng használata, illetve nem szabad a festékeket, oldószereket, hígítókat sugárzó hő hatásának ki tenni.**
- **Festék szórás lehetőleg csak elszívó berendezéssel ellátott fülkébe végezzük.**
- **Mindig csak egy műszakra elegendő festék mennyiség legyen a fülkébe.**
- **A világító testeknek robbanásmentesnek kell lenniük.**

Munkavégzés közben előforduló veszélyek

Áramütés veszély:

- Tilos olyan elektromos berendezést üzemeltetni (elektromos kábel, elosztó stb.), melynek szigetelő burkolata, háza sérült, repedt vagy égett.
- Ha ilyen meghibásodást észlel, közvetlen felettesének azonnal jelentse.

Gyalogos közlekedés veszélyei:

- A botlás, csúszás okozta balesetek elkerülése érdekében csak megfelelő állapotú lábbelit szabad hordani.
- Lépcsőn fokozott figyelemmel kell közlekedni.

Gépek mozgó alkatrészei által okozott sérülések:

- Ha munkavégzés közben sérült vagy nyitott gépburkolatot talál, haladéktalanul jelezze a munkahelyi vezetőjének és semmiképpen ne nyúljon a gépbe hibaelhárítás vagy egyéb célból!

Gépi anyagmozgatás:

- A forgalmas csomópontok, kereszteződések közelében fokozott figyelemmel közlekedjen, vegye figyelembe a felfestett jelzéseket és mindig nézzon alaposan körül!

Veszélyes anyagok:

- Csak megfelelően képzett személy használhatja ezeket, a szükséges védőeszközök viselése mellett.

A munka megkezdése előtt a dolgozó köteles:

Meggyőződni az általa használt, kezelt védőfelszerelések, szerszámok, gépek, berendezések biztonságos állapotáról;

**Szemrevételezéssel és működés próbával ellenőrizni a védőberendezések (reteszkapcsolók, vészleállítók stb.),
Jelzőberendezések működőképességét;**

Ellenőrizni a nyitható és fix védőburkolatok meglétét, épségét, védőképességét;

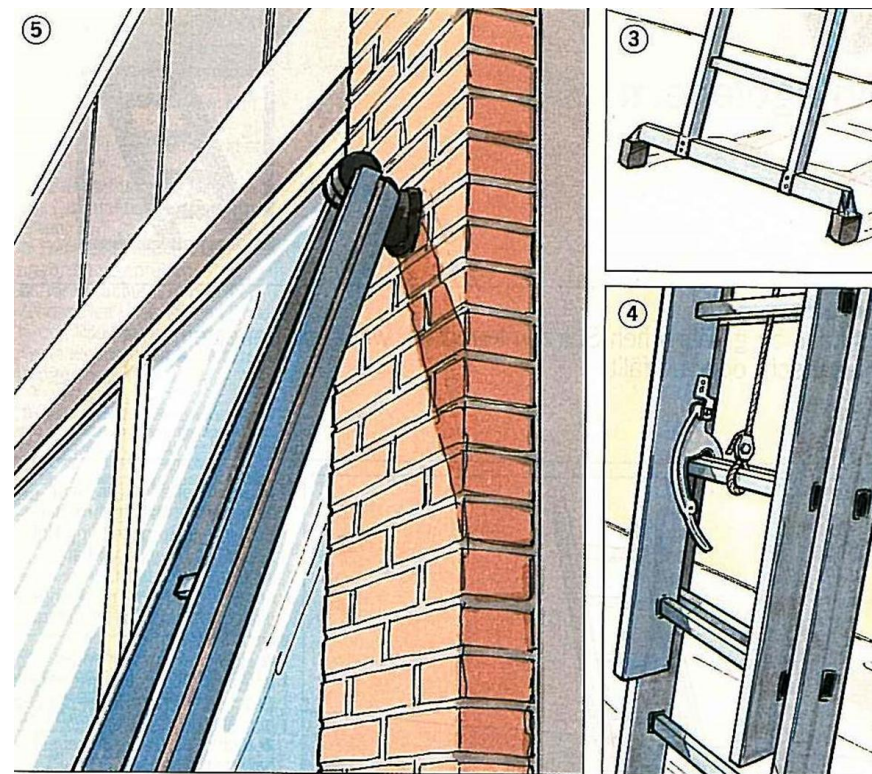
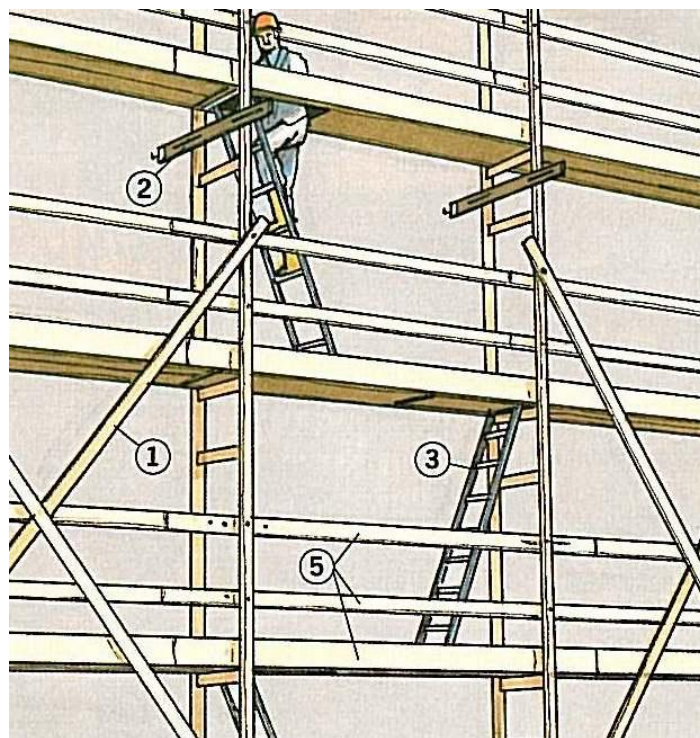
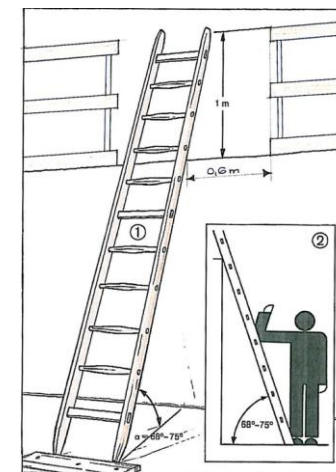
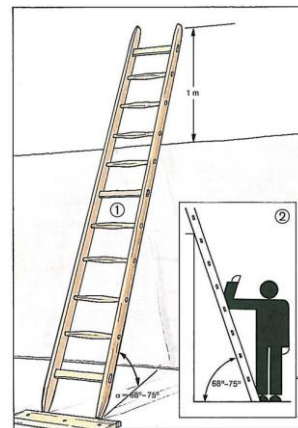
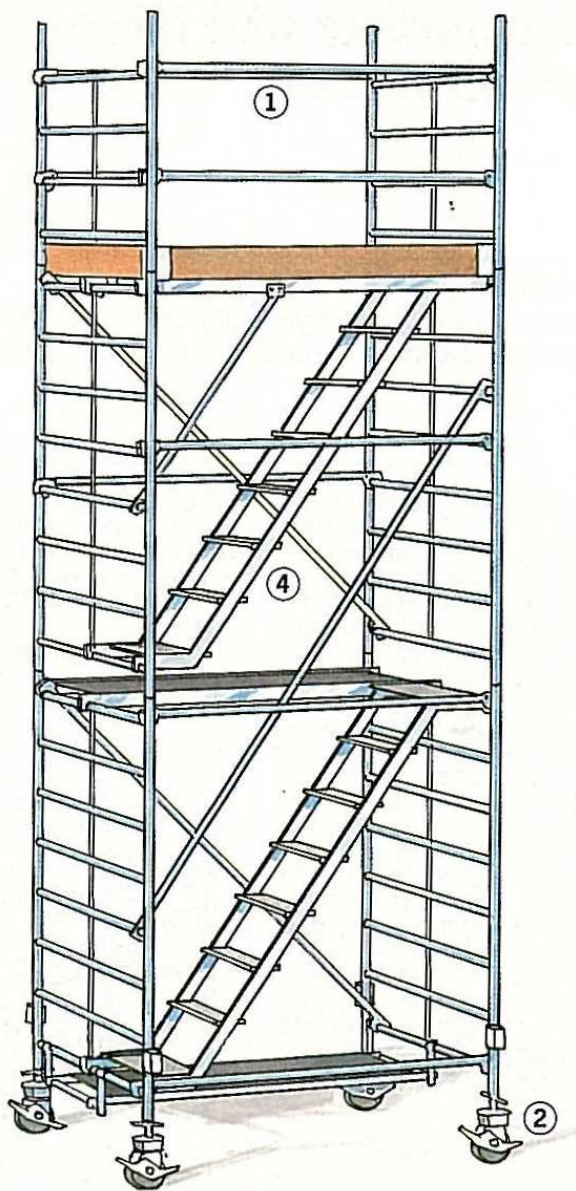
**Ellenőrizni az energiaellátó egységek (tömlők, villamos kábelek, stb.) tömítettségét, szigetelésének épségét, megfelelő,
biztonságos állapotát;**

Rendellenesség esetén a munkahelyi, építés vezető azonnal értesíteni a tapasztalt hiányosságról.

**A munkavállaló nem kapcsolhatja ki, nem távolíthatja el és nem alakíthatja át a biztonsági berendezéseket,
védőberendezéseket.**

- A savak és lúgok, valamint más mérgező folyadékok roncsolják a kötőszöveteket. melyek elsősorban az arcot, a kezét és más szabadon lévő testrészeinket veszélyeztetik. Lenyelésük belső sérüléseket és mérgezést okoz.
- A szembe kerülve végzetes látáskárosodás következhet be.
- Maró hatású anyagokkal csak akkor szabad dolgozni, ha a szükséges védőfelszerelések, védőruházatok a rendelkezésünkre állnak.
- Ezeket a folyadékokat sohasem szabad italos (PET - műanyag) palackokban tárolni.
- A savak hígításakor mindig a mindig a savat kell a vízbe adagolni! Fordított esetben a sav könnyen szétfröccsen.
- A mész-, szilikát-, cementfestékek a bőrfelülettel tartósan érintkezve **marásokat, gyulladást okoznak**. Ezt védőszemüveg, zárt ruházat és védőkesztyű viselésével lehet megakadályozni
- A szobafestő munkáknál **felhasznált festékek, oldószerek egyéb vegyszerek kiürült csomagoló anyagait (fém- és műanyag dobozait, kannáit, stb.) a munkaterületen külön erre a célra rendszeresített veszélyes hulladék tárolóban (megfelelően kialakított tároló helyiség, kuka, konténer) kell gyűjteni.**
- A jogszabályban foglaltaknak **megfelelően hulladékkezelő- lapra fel kell vezetni.**
- A munka befejeztével pedig a megfelelő szeméttelre el kell szállítani
- A levegő védelme azért fontos, mert a festékek és a lakkok oldószereket tartalmaznak, amelyek a párolgással a levegőbe jutnak.
- A festékek szórásánál az elporlasztott folyadék szintén a levegőbe kerül.
- A fenti esetekben kellemetlen szagot érzünk, illetve ezek az anyagok, a légzőszervünkön keresztül, a szervezetünkbe is bejuthat.
- A szórási eljárásnál leválasztó- és szűrő berendezéssel biztosíthatjuk a levegő védelmét.
- **Hulladékkezelésre a munkák befejezése után van szükség, a felület kiegyenlítésére használt anyagok, a festékek maradványi a csiszoláskor keletkezett anyagok, savmarás és homokfúvás melléktermékei, rongyok és fóliák, nem kezelhetők háztartási hulladékként. Ezeket elkülönítve kell összegyűjteni, tárolni illetve elszállítani.**
- **Megsemmisítésükről úgy kell gondoskodni, hogy a levegő és a vizet, valamint a talaj ne szennyeződjön.**
- A veszélyes hulladékot elégetni, a fűrészpör közzé keverni, lakossági hulladéklerakóba juttatni tilos
- A talajvíz szennyezése akkor következik be, ha különféle kötőanyagok, oldószerek, savak és lúgok a talajba kerülnek. A talajvíz mozgása során ezek az ivóvízbe jutnak. Az ilyen anyagokat sohasem szabad a földre, lefolyóba, önteni, hanem veszélyes hulladékként kezelni.

- A munkaterületen lévő **szemetet, oda nem szükséges eszközöket ki kell takarítani.**
- Csak kellő tiszta, tágas **területen** kezdhető meg a **festés, mázolás, tapétázás.**
- Ellenkező esetben sok **baleseti forrás veszélye lehet** a munkaterületen lévő más szakmák építési anyagai és **szennyeződései pl. kifolyt mészpép, parkettaléc, törött üveg csődarabok, festékdobozok, tapétaragasztó elfolyás, ételmaradék stb**
- A festő műveleteket leginkább **kettős szárú létráról végezzük.**
- **Munkavégzés** vagy egyéb célból **székre, fotelre, asztalra felállni tilos!**
- **Sérült, törött, csorba üveg** edény **használni szigorúan tilos!**
- **A menekülési utakat** és a vészkijáratokat szabadon kell hagyni, azoknak a lehető **legrövidebb úton a szabadba** vagy valamely biztonságos területre kell vezetniük.
- **Nem automatikus, egyszerűen használható tűzoltó készülékeket kell alkalmazni,** amelyeket úgy kell elhelyezni, hogy **könnyen hozzáférhetőek** legyenek. A készülékek elhelyezésére a vonatkozó jogszabály szerinti jelzésekkel kell utalni.
- a rábízott feladatokat a munkavédelmi **előírások megtartásával** köteles végezni
- **munkavégzésre alkalmas állapotban** (józanul, kipihenten és egészségesen) köteles munkahelyén megjelenni
- munkát csak a munkakörére **előírt öltözetben** (megfelelő ruházat és lábbeli) és egyéni védőfelszerelés alkalmazásával végezhet.
- **munkáját képessége és képzettsége alapján az elvárható gondossággal és szakértelemmel köteles végezni; •**
- **társaival köteles együttműködni,** magatartása olyan legyen, hogy sem saját, sem a mások egészségét és testi épségét ne veszélyeztesse;
- a **munkavégzés előtt köteles levenni a** gyűrűt, nyakláncot, karórát, papucsot, magas sarkú cipőt stb. ott, ahol annak viselése a munkavégzés közben baleseti veszélyt jelent.
- Azokat a helyeket, ahol a **munkavállalót vagy a munkavégzés hatókörében tartózkodót akadályba ütközésnek, tárgyak vagy személyek esésének veszélye fenyegeti, váltakozó fekete-sárga vagy vörös-fehér csíkozással kell jelezni.**

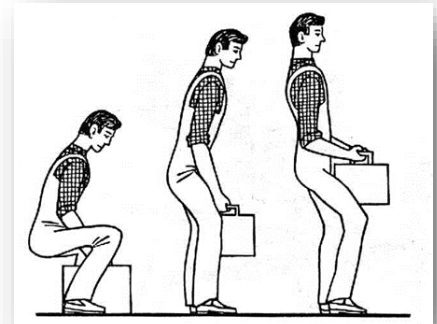
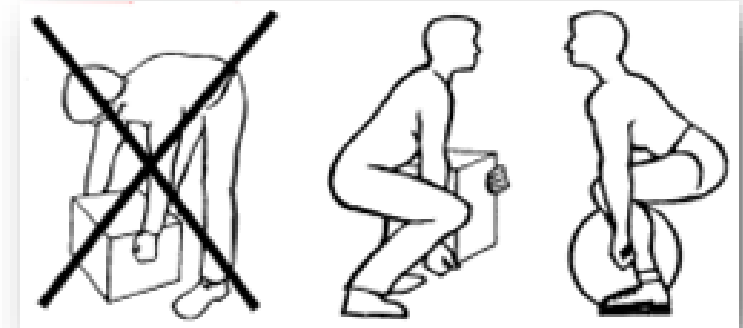

Létra biztonságos használatának általános szabályai

- Mindig csak **kifogástalan állapotú, szilárd és megfelelően karbantartott, tiszta állapotú** létrát szabad használni.
- Minden használat előtt **szemrevételezéssel ellenőrizni kell az állapotát!**
- **Sérült létrával dolgozni TILOS!**
- A létrákat **céljuknak megfelelően, rendeltetésszerűen kell alkalmazni!**
- A létra **maximális terhelhetőségét** mindig figyelembe kell venni!
- A létrát csak teherbíró, **egyenletes felületű**, megfelelő méretű alapon **szabad felállítani**, úgy hogy a **fokok, lépcsők vízszintes helyzetben legyenek.**
- Azt a létrát, melyet **közlekedési úton állítottak fel, elkerítéssel jelölni és ütközés ellen biztosítani kell.** Amennyiben ez nem elegendő egy **biztosító személyt kell állítani a munkaterületre.**
- Minden használat előtt meg kell győződni arról, hogy a **létra stabilan, biztosan áll!**
- Létrán **csak szemben szabad közlekedni!**
- Munkavégzés közben **mindkét lábnak azonos létrafokon kell lennie.**
- A létrát használónak **csúszásmentes lábbelit kell viselnie.**
- Amennyiben **szerszámokat**, kisebb anyagokat kell felvinni, ajánlott azokat **a testre rögzített övtáskába tenni.**
- A teher mozgatása **nem befolyásolhatja hátrányosan a kapaszkodás lehetőségét.** Szükség esetén segítséget kell kérni a létra megtartásában. **10 kg-nál nagyobb teher létrán való mozgatása veszélyes!**
- Munka közben **nem szabad oldalra kihajolni**, a létrát kell **közelebb helyezni az elérni kívánt területhez.**
- **Villamos vezetékek** közelében végzett munka esetén be kell tartani az **érintésvédelmi szabályokat.**
- A normál létra legfelső **három fokát nem szabad létrafokként használni!**
- Egy létrán egyszerre csak **egy személy dolgozhat!**
- A létrán való folyamatos munkavégzés esetén - szükség szerint – **pihenőt kell tartani!**
- A kétágú létrát **lánccal vagy kötéllel kell biztosítani szétcsúszás ellen!**
- Sérült, **deformálódott, hiányos létra nem használható.**
- Amennyiben a létrára teherrel kell felmenni, az **nem korlátozhatja a kapaszkodás lehetőségét.**

A kézi anyagmozgatás

- Segédeszköz nélküli kézi anyagmozgatás során felnőtt **nők legfeljebb 20 kg**, felnőtt **férfiak legfeljebb 50 kg** terhet emelhetnek fel és **vihetnek legfeljebb 50 méter távolságra**.
- A **18 éven felüli** férfi legfeljebb **50 kg**-ot emelhet és vihet.
- A **szállítási távolság 50 kg-ig** sík terepen **50 m**, **10%-os** emelkedés mellett **30 m**.
- **Az 50 kg-nál** kisebb terhek arányosan nagyobb távolságra **szállíthatók**,
- **Lépcsőn legfeljebb 3 m** magasságig **50 kg-os** teher szállítható.
- **Ennél magasabb szintre a 18 éven felüli férfi sem vihet saját kézi szerszámán kívül más terhet.**
- **A 200 kg és ennél súlyosabb** osztatlan terhek emelését, szállítását, rakodását megfelelő **szállító-, illetve rakodóeszközzel szabad végezni**
- A nagy tömegű terheket csak **egyenes háttal, hajlított térdel, lassú egyenletes felemelkedéssel szabad megemelni**.
- A teher letevése előtt mindig **meg kell győződni arról, hogy az adott helyre biztonságosan letehető e**.
- A terhet mindig biztonságosan azaz **egész tenyérrel megmarkolva kell megfogni**.
- Nagy tömegű terjedelmes terheket nem a test előtt hanem a vállon vagy háton kell szállítani.
- A „felrántásos”, vagy hirtelen erőátvitel nélküli emelésre kell törekedni.

Kézi anyagmozgatás segédeszközei:

- Kézi horgok
- Kézitargonca
- Kézi tapadókorongok
- Fogószerkezetek
- Görgők
- Emelőrúd
- Talicska
- Zsáktargonca
- Speciális targoncák
- Kézikocsik

Gépi anyagmozgatás eszközei

- Daruk
- Emelőberendezések
- Szállítószalagok
- Tehergépkocsik

A raktározás és tárolás legfontosabb tűzvédelmi előírásai

A raktárnak a bennük tárolt anyagoktól függően megfelelő tűzvédelmi besorolásúnak kell lennie:

A : Fokozottan tűz és robbanásveszélyes

B: Tűz és robbanásveszélyes

C: Tűzveszélyes

D: Mérsékelt tűzveszélyes

E: Nem tűzveszélyes

Foglalkozási ártalmak

- A foglalkozási ártalom a **munkahelyen a munka környezetében fellépő, a dolgozóra ható káros hatás**, amelyet azonban az ember **maradó károsodás nélkül** elvisel.
- A foglalkozási ártalom tartós, **hosszabb idejű hatása foglalkozási betegséget okozhat.**
- **A foglalkozási ártalmak nem szükségszerű velejárói a munkának, mint ahogy a balesetek sem.**
- Legnagyobb részük **műszaki, egészségügyi intézkedésekkel, módszerekkel és eszközökkel megelőzhető.**
- Az emberi szervezet általában **rövidebb-hosszabb idő múlva alkalmazkodik egy-egy adott munkához** és annak környezetéhez.
- Az alkalmazkodóképességnek **azonban határai vannak.**
- **Az alkalmazkodóképesség függ az egyén, a munkát végző ember sajátosságaitól, egészségi, pszichikai állapotától is.**
- Az alkalmazkodás határai **általánosan meghatározhatók.**
- E határon túl a **szervezet már nem képes tovább védekezni**, ekkor **jön létre a foglalkozási ártalom**, majd a **foglalkozási betegség.**

A foglalkozási ártalmak csoportosítása:

- fizikai terhelésből eredő ártalmak, a munkafolyamat pszichikai hatása;

Az emberi szervezet egyoldalú igénybevételéből származó ártalmak (statikus terhelés);

- munkahelyi klíma;
- fizikai ártalmak:
- zajártalom,
- rezgések (vibráció) okozta ártalom, -
- sugárzási (ibolyántúli, radioaktív stb.) ártalmak;
- vegyi ártalmak;
- fertőzőési ártalmak;
- porártalmak.

Menekülési utak és vészkijáratok

A menekülési utakat és a vészkijáratokat **úgy kell kialakítani, megjelölni, és olyan állapotban kell tartani, hogy azokon a munkavállalók gyorsan és biztonságosan el tudják hagyni a munkahelyeiket, illetve szükség esetén gyorsan kimenthetők legyenek.**

Csak kifelé, a menekülés irányába nyitható vészkijáratok alkalmazhatók.

A vészkijáratokat **nem szabad úgy lezárni vagy rögzíteni, hogy azokat vészhelyzetben ne lehessen használni.**

Toló- vagy forgóajtó vészkijárat céljára nem alkalmazható.

A vészkijáratok útvesztőit és kijáratokat a jogszabályban meghatározott **módon kell jelzésekkel ellátni.**

A vészkijáratok **ajtókat nem szabad kulcsra zárni.**

A vészkijáratok **útvesztőit és kijáratokat, valamint a hozzájuk vezető közlekedési útvesztőit és ajtókat szabadon kell hagyni, hogy azok bármikor akadálytalanul használhatók legyenek.**

A vészkijáratok útvesztőit és ajtókat olyan **vészvilágítással kell ellátni, amely áramkimaradás esetén is működőképes és a szükséges megvilágítást biztosítja.**

Munkahelyi hulladékkezelés

A hulladék fogalma:

A hulladék olyan, feleslegessé vált a keletkezés helyén fel nem használható különböző mennyiségű, és minőségű anyag, amelynek kezeléséről gondoskodni kell.

Jogi szabályozását a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. Törvény, határozza meg.

A hulladékok lehetnek, ipari, háztartási, mezőgazdasági jellegűek.

A termelési (nem veszélyes) és települési (kommunális) szilárd hulladékot (szemetet) a munkahelyen **elkülönítve kell gyűjteni** és tárolni.

A tárolóhelyen a hulladék **nem szennyezheti a környezetet.**

A hulladék gyűjtésére szolgáló **tartályokat naponta, a tárolóhelyeket**, illetve környezetüket rendszeresen, de legalább **hetente két alkalommal kell tisztítani és fertőtleníteni**, illetve szükség szerint gondoskodni kell a rovarok, rágcsálók irtásáról.

Munkavédelmi jelölések

Állandó jelzések

- 1) A körben fehér alapon fekete piktogram a tiltást,
- 2) A fekete piros színű e háromszögben sárga alapon fekete piktogram a figyelmeztetést,
- 3) A kék színű, kör alakú, fehér piktogramok valamilyen rendelkezést jelentenek,
- 4) A téglalap vagy négyzet alakú, zöld színű alapon fehér jelzések az elsősegélyre vagy menekülésre utalnak,

Időszakos jelzések:

világító jel, hangjel, kézjel

rendelkező jelek							
	Légzésvédő használata kötelező!	Védőkesztyű használata kötelező!	Védőszemüveg viselése kötelező!	Védősisak viselése kötelező!	Hallásvédő használat a kötelező!	Védőcipő használat a kötelező!	Leesés elleni védelem használat a kötelező!
tiltó jelek							
	Dohányozni tilos!	Illetékteleneknek belépni tilos!	Felemelt teher alá állni tilos!	Mobiltelefon használata tilos!	A daru hatókörében tartózkodni tilos!	Az állványra felmászni tilos!	Védőkesztyű viselése tilos!

figyelmeztető jelek							
	Gyúlékony anyag!	Robbanásveszélyes anyag!	Maró anyag!	Mérgező anyag!	Áramütésveszélye!	Elcsúszásveszélye!	Meleg felület!
tűzvédelmi jelek							
	Tűzoltó készülék!	Tűzivíz tömlő!	Tűzbejelentő telefon!	Tűzjelző!	Fokozottan tűz-és robbanásveszélyes!	Tűz-és robbanásveszélyes!	Fokozottan tűz-és robbanásveszélyes!
elsősegély jelek							
	Elsősegélyhely!	Hordágy!	Szemöblítő	Vészbejelentő telefon	Irányjel	Gyülekező hely	Orvos!

 NAGYON MÉRGEZŐ ANYAG	 MÉRGEZŐ ANYAG	 ÁRTALMAS ANYAG	 IRRITATÍV ANYAG
Nagyon mérgező anyag	Mérgező anyag	Ártalmas anyag	Irritativ anyag

- Robbanásveszély
- Önreaktív anyagok
- Szerves peroxidok

- Gyúlékony anyagok
- Önreaktív anyagok
- Pirofóros anyagok
- Önhevülő anyagok
- Gyúlékony gázokat fejlesztő anyagok

- Égést tápláló (oxidáló) gázok
- Szerves peroxidok

- Rákkeltők
- Légzőszervi szenzibilizáció
- Reprodukzív toxicitás
- Célszervi toxicitás
- Ivarsejtek mutagenitása

Akut toxicitás

- Akut toxicitás
- Bőrirritáció
- Szemirritáció
- Bőrzérkenység

- Nyomás alatt levő gázok

- Szemkárosodás
- Bőrkárosodás
- A fémeket korrodálhatja

- Vízi toxicitás

Vezeték fajta	Új színjelölés	Régi színjelölés
Fázis	barna	fekete
Nullvezeték	kék	szürke
Földelés	zöld-sárga	piros

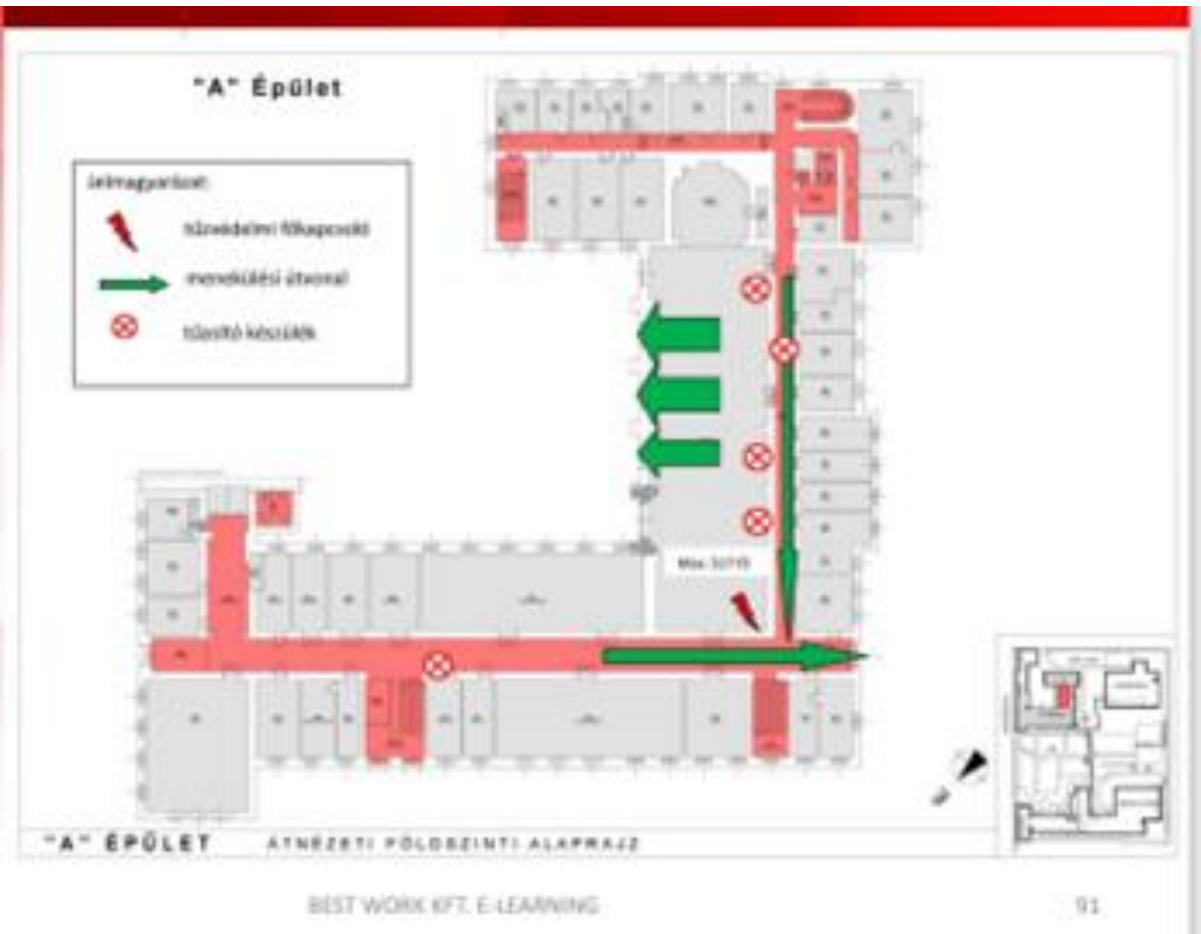

A tűzoltó készülékek helyes használata

helytelen

helyes

Beltéri falfestéket

Sajnos a tapasztalatok azt mutatják, hogy **az emberek többsége nem tudja, hogyan kezelje a maradék falfestéket.** Van, hogy egyszerűen **kidobják a kukába, elégetik, elviszik a szelektívbe, vagy csak leteszik a kuka mellé, hogy majd úgyis lesz vele valami.**

Ez viszont nagy hiba! Mint, ahogy az is, hogy bárhová kiöntsük, például a földre, WC -be vagy a lefolyóba.

A veszélyes hulladék közül ez az egyik leggyakoribb,

BUDAPESTI
KÖZMŰVEK

FKF

HULLADÉKFAJTA

Példák, magyarázatok

Műanyag csomagolási hulladék	PET palackok, műanyag flakonok, nejlón fóliák	III. Testvérhegyi u. 10/a	IV. Ugró Gyula sor 1-3.	IV. Zichy Mihály utca 14. (sarok)	VIII. Sárkány u. 5.	IX. Ecseri út 9.	X. Fehér köz 2.	XI. Bánk bán u. 8-10.	XIII. Tatai u. 96.	XIV. Füredi u. 74	XV. Károlyi Sándor u. 166. IDŐPONTFOGLALÁS KÖTELEZŐ LOM, SITT LEADÁSNÁL!	XV. Zsókavár u. 67.	XVI. Csömöri út 2-4.	XVII. Gyökér köz 4.	XVIII. Jegenye fasor 15/b. IDŐPONTFOGLALÁS KÖTELEZŐ SITT LEADÁSNÁL!	XVIII. Besence u. 1/a. IDŐPONTFOGLALÁS KÖTELEZŐ LOM LEADÁSNÁL!	XVIII. Ipacsfa u. 14. IDŐPONTFOGLALÁS KÖTELEZŐ SITT LEADÁSNÁL!	XXI. Mansfeld P. u 86.	XXII. Nagytétényi út 335. IDŐPONTFOGLALÁS KÖTELEZŐ LOM, SITT LEADÁSNÁL!
Fém csomagolási hulladék	konzerves, sörös, üdítő fém dobozok																		
Papír (vegyes)	minden háztartásban előforduló tiszta papír																		
Italos karton (tetrapak)	tejes, gyümölcsleves italcsomagoló karton dobozok																		
Színes csomagolási üveg (palackok)	boros- pezsgős, egyéb italos öblösüvegek																		
Fehér csomagolási üveg (palackok)	italos, befőttes, savanyúságos öblösüvegek																		
Hungarocell (tisztá fehér)	műszaki cikkek védőcsomagolása																		
Elemek, hordozható kisakkumulátorok	szárazelemek és mindenféle kisakkumulátor cellák																		
Gépjárműindító akkumulátor	savas indítóakkumulátorok																		
Elektronikai hulladék	számítógép, televízió, monitor, mobiltelefon stb.																		
Elektromos hulladék	hűtőszekrény, mosógép, porszívó, barkács gép, kerti gép stb.																		
Fénycső, világítótest, izzó	minden világítótest																		
Fáradt olaj és göngyölege	gépkocsi fáradt olaja és annak használt flakonja																		
Étolaj és göngyölege	konyhai használt olaj és annak flakonja																		
Napelemek	kizárólag lakossági mennyiségben (2-3 tábla)																		
Használtruha	minden tiszta ruhanemű																		
Építési, bontási törmelék (sitt)	veszélyes hulladékot nem tartalmazó beton, tégl, cserép, kerámia																		
Festék hulladék és göngyölege	vízbázisú és oldószerbázisú festékek, lakkok, ragasztók stb.																		
Gumiabroncs-hulladék (gépkocsi)	csak személyautó, illetve kisteherautó																		
Lom (nagydarabos hulladék)	veszélyes hulladékot nem tartalmazó lom																		
Toner (nyomtató)	veszélyes anyagokat tartalmazó, hulladékká vált toner																		
Olajszűrők (gépkocsi)	Jól lezártnak, csomagoltan beszállítva																		
Fékfolyadék (gépkocsi)	Jól lezártnak, csomagoltan beszállítva																		
Fagyálló folyadék (gépkocsi)	Jól lezártnak, csomagoltan beszállítva																		
Növényvédő szerek	Jól lezártnak, csomagoltan beszállítva																		
Szóróspray csomagolási hulladék																			
Veszélyes mosó és tisztítószer	Jól lezártnak, csomagoltan beszállítva.																		

A hulladékudvarok csak hulladékfajtánként különválogatott, nem szennyezett hulladékokat vesznek át!